

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2009-1-1 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 09-17/376-89
Karar Tarihi : 22.4.2009

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI (Başkan V.)
Üyeler : Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN, Dr. Mustafa ATEŞ,
İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY,
Murat ÇETİNKAYA

B. RAPORTÖRLER: Özgür BAL, M. Selim ÜNAL

C. ŞİKAYET EDEN : - (.....)

20

D. HAKKINDA İLK İNCELEME

YAPILAN : - Eti Elektrometalurji A.Ş.
Burdur Yolu Üzeri Kepezaltı 07090 Antalya

E. DOSYA KONUSU: Eti Elektrometalurji A.Ş. (Eti) tarafından üretilen karpit (kalsiyum karbür) ürününün fiyatının bir yıl içinde %100'ün üzerinde arttığı iddiası.

30

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Kurum kayıtlarına intikal eden dilekçede şikayetçi; Eti tarafından üretilen karpit ürününün fiyatının ekonomik krize ve maliyet girdilerindeki düşüğe rağmen son bir yıl içinde %100'ün üzerinde arttığı, Eti'nin 2004'de özelleştirilmesinden önce Eti Holding'e ait olduğu, söz konusu şirketin Türkiye'de karpit üreten tek firma olduğu, sermayelerinin sınırlı olmasından dolayı ithalat yapamadıkları ve zor durumda kaldıkları ifade ve iddia edilmiştir.

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 5.1.2009 tarih ve 79 sayılı ile giren başvuru üzerine, düzenlenen 6.2.2009 tarih ve 2009-1-1/BN-09-ÖB sayılı Bilgi Notu, Rekabet Kurulu'nun 18.2.2009 tarih ve 09-07 sayılı toplantısında görüşülerek dosya konusuna yönelik önaraştırma açılmasına karar verilmiştir. Bunun üzerine yapılan incelemeler sonucunda düzenlenen 14.4.2009 tarih ve 2009-1-1/ÖA-09-ÖB sayılı Önaraştırma Raporu, 16.4.2009 tarih ve REK.0.05.00.00-110/45 sayılı Başkanlık Önergesi ile 09-17 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

40

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; Eti'nin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 6. maddesini ihlal ettiğine ilişkin herhangi bir bulguya ulaşılamadığı ve bu nedenle aynı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı, şikâyetin reddedilmesi gerektiği ifade edilmektedir.

50

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Şikayet Konusu Taraf ve Pazar Hakkında Genel Bilgi

I.1.1. Eti Elektrometalurji A.Ş.

60 Dosya mevcudu bilgilere göre, Eti 1958 yılında Türk - Fransız ortaklığı ile kurulmuştur. 1970 yılında sermayesinin tamamı Türk Şirketi Eti Holding'e geçmiş, en son 2004 yılında Rekabet Kurulu'nun 19.8.2004 tarih, 04-56/761-191 sayılı kararı ile verilen izin sonrasında özelleştirilerek hisselerinin tamamı Aksu Madencilik - Sarp İnşaat gurubuna devredilmiştir.

Şirketin ana faaliyet konusu; krom madenleri aramak, işletmek, zenginleştirmek, izabe, rafinaj, v.s. yollarla metal bileşikleri üretmektir. Şirkete ait 12 adet krom, Antalya'da bulunan 4 adet kuvarsit ve bir adet kalker madeni sahasında maden cevheri işletilmekte, madenler zenginleştirilerek ve metalürjik işlemde geçirilerek DK ferrokrom üretilmektedir. Şirkette toplam 5 çeşit mamul ve ara mamul üretilmektedir.

70 I.1.2. Genel Olarak Karpit Pazarı

Dosyada yer alan bilgiler çerçevesinde, karpit ürününün asetilen gazı üretiminde, karpit lambalarında, ilaç, plastik, tekstil sanayinde, kalsiyum siyanamid ve azotlu gübre üretiminde kullanıldığı, ayrıca demir çelik sanayinde desülfürizasyon malzemesi olarak kullanım alanına sahip bulunduğu anlaşılmaktadır. Şikâyetçi firma bakımından ise karpitin temel olarak asetilen gazı üretiminde kullanıldığı belirtilmektedir. Söz konusu asetilen gazı sanayide kullanılan oksijen kaynaklarında yanıcı gaz olarak işlev görmektedir. Şikâyetçi firma söz konusu karpit ürününü su ile reaksiyona maruz bırakarak asetilen gazını üretmekte ve bunu piyasaya sunmaktadır.

80 Eti'nin üretimini gerçekleştirdiği karpitin ana hammaddesi ise kireç ve metalürjik koktur. Karpit üretim tesislerinde kireç fırınlarından elde edilen kireç, elektrikli ark direnç fırınında kok kömürü tarafından reaksiyona girerek 1800-2000°C'ta indirgenerek kalsiyum karbür elde edilmektedir. Ark fırınları belirli periyotlarla açılarak sıvı haldeki ürün, demir kalıplara boşaltılmakta ve soğuma işlemi tamamlandıktan sonra çeşitli boylarda varillerde satışa sunulmaktadır.

I.2. Hukuki Değerlendirme

90 Dosya özelinde şikâyet, Eti'nin karpit fiyatlarını olağandışı bir şekilde artırdığına ilişkindir. Rekabet hukuku bakımından söz konusu iddia, hakim durumun kötüye kullanılması başlığı altında "aşırı fiyatlama" davranışıyla ilgilidir.

I.2.1. Aşırı Fiyat ve Rekabet Hukuku ile İlişkisi

100 Aşırı fiyat, genel olarak "pazar gücünün uygulanması sonucunda sürekli olarak rekabetçi düzeyin önemli ölçüde üzerinde belirlenen fiyat" olarak tanımlanmaktadır ve kavramın basitçe "sömürücü" ve "dışlayıcı" olarak iki alt kategoriye ayrılması mümkündür. Özellikle sömürücü aşırı fiyat kavramı, rekabet hukukunun en tartışmalı alanlarından biri olma özelliğini taşımaktadır. Tartışma, pazar gücüne sahip teşebbüs tarafından uygulanan fiyatların objektif bir biçimde "aşırı" olarak belirlenmesinin mümkün olup olmadığı, objektif tespit kriterlerinin neler olması gerektiği, rekabet

otoritelerinin arz ve talep yapısının her an değiştiği herhangi bir pazar yapısında böyle bir tespit yapabilecek yetkinlikte olup olmadığı ve nihayetinde rekabet hukukunun “sömürücü aşırı fiyatlama” olarak tanımlanan davranışı kapsamına almasının doğru olup olmayacağı gibi noktalarda yoğunlaşmaktadır.

110 Bu ve benzeri tartışmalar, rekabet hukukunun gelişimine öncülük eden iki rekabet hukuku sisteminde konunun farklı bir biçimde ele alınmasına sebep olmuştur. Nitekim çeşitli nedenlerle ABD’de “sömürücü aşırı fiyatlama davranışı” rekabet hukukuna konu edilmezken Türk rekabet hukukuna da mehz teşkil eden AB’de ise gerek mevzuat gerekse sınırlı sayıda da olsa uygulama örnekleri yönünden, kavramın rekabet hukukunun müdahale alanında kabul edildiği görölmektedir.

120 AB rekabet hukukunun sömürücü aşırı fiyatlama davranışına müdahale etmesinin yasal dayanağını Roma Anlaşması’nın 82. maddesi oluşturmaktadır. Bu maddede kötüye kullanma örnekleri arasında sayılan “*Doğrudan ya da dolaylı olarak haksız alım ya da satış fiyatları uygulamak veya haksız ticari koşullar öne sürmek*”, sömürücü aşırı fiyatlamayı da içine alan bir başlık olarak kabul edilmiştir. Türk rekabet hukuku bakımından meseleye bakıldığında ise, 82. maddenin 4054 sayılı Kanun’daki karşılığı olan 6. maddede sayılan kötüye kullanma örnekleri arasında böyle bir örneğin zikredilmediği belirtilmelidir. Ancak Kanun’da tahdidi olmayarak sayılan örneklerde açıkça zikredilmemiş olmakla birlikte, konuya ilişkin alınan çeşitli kararlar ile bu davranış 6. maddenin ihlali olarak değerlendirilmiştir.

130 Bu çerçevede, sömürücü aşırı fiyatlama davranışının rekabet hukukunun kapsamında olup olmamasına ilişkin bir tartışma, esasen, mutlak bir doğru-yanlış tartışmasından ziyade bir politika tercihi tartışmasından ibarettir. İşbu dosya bakımından bu tartışma, her halde, ulaşılacak sonucu değiştirmemektedir.

140 Bu açıklamalardan sonra, “sömürücü nitelikte aşırı fiyatlama davranışı”nın Kanun’un 6. maddesi kapsamında ele alınması durumunda, bu davranışın hangi koşullarda ihlal olarak değerlendirilebileceği açıklanmalıdır. Konuya ilişkin iki Kurul kararı ve AB uygulaması incelendiğinde, ihlal için, biri teşebbüsün faaliyet gösterdiği pazardaki gücüne ve bu pazarın yapısına, diğeri de uygulanan fiyatların belirlenecek kritere göre olan aşırılığına ilişkin iki koşulun sağlanması arandığı görölmektedir. Bu iki koşulun yanında söz konusu pazarın regüle edilmeyen bir pazar olması gerekmektedir. Dosya özelinde karpit pazarı regüle edilmeyen bir pazardır.

140 **I.2.1.1. Teşebbüsün Pazardaki Gücü ve Pazar Yapısı**

150 Rekabet Kurulu’nun aşırı fiyatlama iddiasını haklı görerek cezai yaptırım uyguladığı tek karar olan 6.4.2001 tarih, 01-17/150-39 sayılı Rekabet Kurulu kararı Belko kararında, ihlal sonucuna ulaşılırken Belko’nun “*yasal olarak sağlanmış bir tekel hakkının olmasına, pazarın yeni girişlere mutlak olarak kapalı olmasına, fiyatlama konusunda olası istismarların önüne geçmek için gerekli yasal düzenlemelerin yapılmamış olmasına ve ilgili ürünün talep esnekliğinin oldukça düşük olmasına vurgu yapılmıştır*” Bu haliyle kararın, ihlal için teşebbüsün hakim durumda olmasını yeterli görmediği, yüksek fiyatların pazara yeni girişleri özendireceğine yönelik iktisadi görüşle uyumlu bir yaklaşım ortaya koyduğu, aşırı fiyatlamının ancak bu özelliği sağlayamayan pazarlarda incelemeye konu olabileceğini gösterdiği söylenebilecektir. Nitekim Kurul, 1.2.2002 tarihli ve 02-06/51-24 sayılı kararında da aşırı fiyatlamaya ilişkin iddiaları,

bahse konu teşebbüsler hakim durumda olmakla birlikte, pazarın yasal veya doğal tekel niteliği taşıması sebebiyle 6. maddenin ihlali olarak değerlendirilmemiştir.

I.2.1.2. Uygulanan Fiyatların Aşırı Olması

160 Daha önce de belirtildiği üzere aşırı fiyat, genel olarak “pazar gücünün uygulanması sonucunda sürekli olarak rekabetçi düzeyin önemli ölçüde üzerinde belirlenen fiyat” olarak tanımlanmaktadır. Rekabetçi düzeydeki fiyatların ne olduğunun uygulamada tespit edilmesinin zor olması sebebiyle, AB uygulamasında aşırılık öncelikle teşebbüsün fiyat ve maliyetlerinin karşılaştırılması ile tespit edilmeye çalışılmakta, fiyat ve maliyetler arasında bir aşırılık tespit edilebilirse diğer testlere geçilmektedir. İşbu dosya özelinde fiyat ve maliyet karşılaştırması yapılacak analiz için yeterli görülmektedir.

I.2.2. Eti Açısından Değerlendirme

170 Sömürücü aşırı fiyatlama davranışının rekabet hukuku kapsamında bir ihlal olarak değerlendirilip değerlendirilmeyeceği tartışmalı bir husustur. Ancak bu tartışmanın yanında, rekabet hukuku kapsamında bir değerlendirilme yapılacak olursa, söz konusu davranışın bir ihlal olarak kabul edilmesi için ilgili teşebbüsün yeni giriş imkanı bulunmayan yasal veya doğal tekel niteliğine sahip bir pazarda hakim durumda bulunması ve uyguladığı fiyatların “sürekli olarak rekabetçi düzeyin önemli ölçüde üzerinde” olması gerekmektedir. Aşağıda sırasıyla bu iki unsur değerlendirilmektedir.

I.2.2.1. Pazar Gücü ve Yapısına İlişkin Değerlendirme

180 4054 sayılı kanun'un 3. maddesinde hakim durum; “Belirli bir piyasadaki bir veya birden fazla teşebbüsün, rakipleri ve müşterilerinden bağımsız hareket ederek fiyat, arz, üretim ve dağıtım miktarı gibi ekonomik parametreleri belirleyebilme gücü” şeklinde tanımlanmıştır.

Genellikle bir teşebbüs diğer teşebbüslerin rekabet baskısını dikkate almadan faaliyet gösterebiliyorsa, o teşebbüsün hakim durumda olduğu kabul edilmektedir. Hakim durumun varlığının tespit edilmesinde; ilgili teşebbüsün pazar payı, rakip teşebbüslerin pazar payları ve pazara giriş engelleri gibi ölçütler dikkate alınmaktadır.

190 Dosya mevcudu bilgilerden, Eti'nin Türkiye karpit pazarındaki pazar payının 2007 yılı için %(...), 2008 yılı için ise %(...) olarak gerçekleştiği anlaşılmaktadır. Pazarın kalan kısmını yurt dışından yapılan ithalat oluşturmaktadır. Türkiye’de tek karpit üreticisi konumunda olan Eti'nin pazar payının oldukça yüksek olduğu görülmektedir.

200 Mevcut dosya özelinde, Türkiye’de Eti dışında karpit üreten başka bir teşebbüs bulunmamaktadır. Ancak raportörlerce özellikle asetilen gazı üreticileri ile yapılan görüşmelerde, genel olarak doğrudan karpit ithalatının önünde herhangi bir engel bulunmadığı ifade edilmiştir. Nitekim edinilen bilgilerden; Bulgaristan, Romanya, Slovakya, Kazakistan, Ukrayna ve Çek Cumhuriyeti gibi çeşitli ülkelerden ithalat yapılabildiği anlaşılmaktadır. Bu doğrultuda, Denizli Sanayi Gazları Ltd. Şti. (Denizli Gaz) ve Messer Aligaz Sanayi Gazları A.Ş. gibi teşebbüslerin karpit alımlarının hemen tamamını doğrudan ithalat yoluyla gerçekleştirdikleri, Ersoy Gaz Sanayi ve Ticaret A.Ş. gibi teşebbüslerin ise hem Eti’den hem de ithalat yoluyla alım yaptıkları görülmektedir.

Aşağıdaki tabloda Gümrük Müsteşarlığı, DTM ve TÜİK tarafından gönderilen verilere göre Türkiye karpit ithalat miktarları gösterilmektedir:

Tablo 1- Türkiye Karpit İthalat Miktarları

Yıllar	Miktar (ton)
2004	2,884
2005	4,322
2006	2,919
2007	1,254
2008	1,842

210 Yukarıdaki tablodan, ithal edilen karpit miktarının seneler itibarıyla dalgalı bir seyir izlediği görülmektedir. Bu durumun, karpit alıcılarının talep ettiklerinde rahatlıkla ithalata yönelebildiklerine işaret ettiği anlaşılmaktadır. Nitekim Denizli Gaz temsilcisi, kendisiyle yapılan görüşmede şunları ifade etmiştir: *“Belirli sermayenin üzerindeki herhangi bir asetilen üreticisinin şu an itibarıyla doğrudan karpit ithal etmesinin mümkün olduğunu düşünüyorum. Bu itibarla bu tip şirketler için Eti'nin yegane tedarikçi konumunda olduğunu düşünmüyoruz. Ancak ufak çapta karpit alan ve sermayesi yetersiz teşebbüsler bakımından bu imkan bulunmayabilecektir.”*

220 Bütün bu açıklamalardan, karpit ithalatının önünde herhangi bir engel bulunmadığı ve Eti'nin pazardaki tek tedarikçi olarak kabul edilmesinin mümkün olmadığı, bununla birlikte Eti'nin yüksek pazar paylarından da anlaşıldığı üzere, ithalatın halihazırda Eti'ye oranla düşük bir paya sahip olduğu sonucuna ulaşmak mümkündür. Bir başka deyişle dosya mevcudu bilgileri, Eti'nin hakim durumda olabileceğine işaret etmektedir. Ancak ithalatın yaklaşık %20 paya sahip olduğu ve belirli ölçek üzerindeki teşebbüslerin zorlanmadan bu alternatif kaynaktan alım yapabildikleri bir pazar yapısının doğal veya yasal tekel niteliği taşımadığı yapılan incelemelerden ve edinilen bilgilerden anlaşılmaktadır. Eti'nin fiyatlarının yüksek olduğunu değerlendiren teşebbüslerin ithalata yönelmelerinin önünde herhangi bir engel barındırmayan böyle bir pazar yapısında, aşırı fiyatlama yoluyla Kanun'un 6. maddesinin ihlal edilmesinin mümkün olmadığı söylenebilecektir.

230 Diğer yandan, bir an için karpit pazarının yasal veya doğal tekel niteliğine sahip bir pazar olduğu ve Eti'nin de bu pazarda hakim durumda olduğu varsayılsaydı bile, aşağıdaki bölümde de görüleceği üzere yapılacak değerlendirme sonucunda ulaşılabilecek sonuç farklı olmayacaktır.

1.2.2.2. Aşırı Fiyat Değerlendirmesi

240 Dosya özelinde şikayet, Eti'nin karpit fiyatlarını olağandışı bir şekilde artırdığına ilişkindir. İddiaya ilişkin olarak yapılacak değerlendirmede, rekabet hukuku kapsamında aşırı fiyatın tespit edilmesinde temel olarak alınabilen kriterlerden fiyat-maliyet karşılaştırması esas alınacaktır. Bu doğrultuda aşağıda öncelikli olarak Eti tarafından satılan karpitin 1.1.2007 - 1.3.2009 tarihleri arasındaki ortalama fiyatlarına yer verilmektedir:

Tablo 2- Eti'nin Aylık Ortalama Karpit Satış Fiyatları

SATIŞ DÖNEMİ	YURTIÇI SATIŞ (TL)		
	MİKTAR(TON)	TUTAR(TL)	ORT.FİYAT
01.01.2007-31.01.2007	(...)	(.....)	(.....)

01.02.2007-28.02.2007	(...)	(.....)	(.....)
01.03.2007-31.03.2007	(...)	(.....)	(.....)
01.04.2007-30.04.2007	(...)	(.....)	(.....)
01.05.2007-31.05.2007	(...)	(.....)	(.....)
01.06.2007-30.06.2007	(...)	(.....)	(.....)
01.07.2007-31.07.2007	(...)	(.....)	(.....)
01.08.2007-31.08.2007	(...)	(.....)	(.....)
01.09.2007-30.09.2007	(...)	(.....)	(.....)
01.10.2007-31.10.2007	(...)	(.....)	(.....)
01.11.2007-30.11.2007	(...)	(.....)	(.....)
01.12.2007-31.12.2007	(...)	(.....)	(.....)
2007 YILI TOPLAMI/ORTALAMA	(...)	(.....)	(.....)
01.01.2008-31.01.2008	(...)	(.....)	(.....)
01.02.2008-28.02.2008	(...)	(.....)	(.....)
01.03.2008-31.03.2008	(...)	(.....)	(.....)
01.04.2008-30.04.2008	(...)	(.....)	(.....)
01.05.2008-31.05.2008	(...)	(.....)	(.....)
01.06.2008-30.06.2008	(...)	(.....)	(.....)
01.07.2008-31.07.2008	(...)	(.....)	(.....)
01.08.2008-31.08.2008	(...)	(.....)	(.....)
01.09.2008-30.09.2008	(...)	(.....)	(.....)
01.10.2008-31.10.2008	(...)	(.....)	(.....)
01.11.2008-30.11.2008	(...)	(.....)	(.....)
01.12.2008-31.12.2008	(...)	(.....)	(.....)
2008 YILI TOPLAMI/ ORTALAMA	(...)	(.....)	(.....)
01.01.2009-31.01.2009	(...)	(.....)	(.....)
01.02.2009-28.02.2009	(...)	(.....)	(.....)
2009 YILI TOPLAMI/ ORTALAMA	(...)	(.....)	(.....)

Tablodan da görüldüğü üzere, miktar bazında aylık ortalama karpit fiyatlarında bazı istisnalar dışında düzenli bir artış söz konusudur.

250

Önaraştırma kapsamında edinilen bilgiler kapsamında, Eti'nin karpit üretiminde kullandığı girdilerin aşağıdaki kalemlerden oluştuğu görülmektedir:

Tablo 3- Karpit Üretiminde Kullanılan Girdilerin Listesi

Girdi	Birim Maliyet İçindeki Payı (%)
KOK	18,71 – 27,29
ANTRASİT	
KİREÇ	7,22 – 13,16
SÖDERBERG	
FUEL OİL	
ELEKTROT ZARFI (VİROL AD)	
GRAFİT ELEKTROT	
GRAFİT ELEKTROT VİDASI	
BARA DEMİRİ	
PİK KALIP	
KARPİT BİDONU (AD)	7,01 – 14,10
PALET VE AMBALAJ MALZEMESİ	
DİREKT İŞÇİLİK GİDERLERİ	
ELEKTRİK GİDERİ	27,09 – 42,45

DİĞER GENEL ÜRETİM GİDERLERİ	
YARDIMCI SERVİSLER G.Ü.G PAYI	

Tabloda, birim maliyet içerisinde görece daha yüksek paya sahip dört kalemin maliyet içerisindeki en düşük ve en yüksek paylarına da yer verilmiştir. Aşağıda yine 1.1.2007 – 1.3.2009 tarihleri arasında, söz konusu maliyet kalemlerinin fiyatlarına yer verilmektedir:

260

Tablo 4- Eti'nin Ortalama Aylık Kok Kömürü Maliyetleri

KOK			
DÖNEM	MİKTAR (Ton)	ORT.FİYAT(TL)	TUTAR(TL)
01.01.2007-31.01.2007	210	340,10	71.442,25
01.02.2007-28.02.2007	3.190	271,60	866.368,28
01.03.2007-31.03.2007	2.200	276,85	609.061,34
01.04.2007-30.04.2007	438	234,79	102.723,94
01.05.2007-31.05.2007	2.275	302,59	688.358,69
01.06.2007-30.06.2007	2.134	264,91	565.327,55
01.07.2007-31.07.2007	4.455	280,61	1.250.133,30
01.08.2007-31.08.2007	727	368,45	267.936,19
01.09.2007-30.09.2007	1.475	333,08	491.171,42
01.10.2007-31.10.2007	1.260	341,18	429.925,76
01.11.2007-30.11.2007	452	315,44	142.628,15
01.12.2007-31.12.2007	3.579	406,63	1.455.379,11
2007 YILI TOPLAMI	22.395	309,91	6.940.455,98
01.01.2008-31.01.2008	413	408,97	168.701,73
01.02.2008-28.02.2008	456	497,79	227.172,88
01.03.2008-31.03.2008	333	513,97	171.172,02
01.04.2008-30.04.2008	228	525,58	120.041,69
01.05.2008-31.05.2008	2.169	646,74	1.402.602,70
01.06.2008-30.06.2008	5.227	472,78	2.471.224,17
01.07.2008-31.07.2008	1.166	610,71	712.018,04
01.08.2008-31.08.2008	3.554	628,34	2.233.191,63
01.09.2008-30.09.2008	2.622	665,72	1.745.287,83
01.10.2008-31.10.2008			
01.11.2008-30.11.2008			
01.12.2008-31.12.2008			
2008 YILI TOPLAMI	16.168	572,22	9.251.412,69
01.01.2009-31.01.2009			
01.02.2009-28.02.2009			
2009 YILI TOPLAMI	0	0,00	0,00

Tablodan, karpit üretiminde %18,71 ile %27,29 arasında bir paya sahip olan kok kömürünün fiyatında düzenli bir artış olduğu ve 2008 yılı ortalama fiyatının 2007 yılına göre yaklaşık %85 arttığı görülebilmektedir:

Tablo 5- Eti'nin Ortalama Aylık Kireç Maliyetleri

KİREÇ	
DÖNEM	ORT.FİYAT(TL)
01.01.2007-31.01.2007	67,97318
01.02.2007-28.02.2007	66,93794
01.03.2007-31.03.2007	67,09352
01.04.2007-30.04.2007	64,35065
01.05.2007-31.05.2007	68,41344
01.06.2007-30.06.2007	71,77894
01.07.2007-31.07.2007	96,01086

01.08.2007-31.08.2007	98,37269
01.09.2007-30.09.2007	81,02022
01.10.2007-31.10.2007	92,8484
01.11.2007-30.11.2007	92,54434
01.12.2007-31.12.2007	95,72915
2007 YILI TOPLAMI	79,82743
01.01.2008-31.01.2008	89,91126
01.02.2008-28.02.2008	89,20893
01.03.2008-31.03.2008	88,29186
01.04.2008-30.04.2008	86,99447
01.05.2008-31.05.2008	82,17135
01.06.2008-30.06.2008	102,7604
01.07.2008-31.07.2008	103,27
01.08.2008-31.08.2008	149,3489
01.09.2008-30.09.2008	108,4025
01.10.2008-31.10.2008	124,4102
01.11.2008-30.11.2008	Alınmamış
01.12.2008-31.12.2008	Alınmamış
2008 YILI TOPLAMI	101,8865
01.01.2009-31.01.2009	Alınmamış
01.02.2009-28.02.2009	Alınmamış
2009 YILI TOPLAMI	Alınmamış

270 Yukarıdaki tablodan, ortalama kireç fiyatlarının 2008 yılında 2007 yılına göre yaklaşık %20 artmış olduğu görülmektedir:

Tablo 6- Eti'nin Ortalama Aylık Karpit Bidonu Maliyetleri

Karpit Bidonu	
DÖNEM	ORT.FİYAT(TL)
01.01.2007-31.01.2007	6,67
01.02.2007-28.02.2007	6,89
01.03.2007-31.03.2007	6,79
01.04.2007-30.04.2007	6,75
01.05.2007-31.05.2007	6,76
01.06.2007-30.06.2007	6,78
01.07.2007-31.07.2007	6,75
01.08.2007-31.08.2007	6,95
01.09.2007-30.09.2007	6,97
01.10.2007-31.10.2007	
01.11.2007-30.11.2007	
01.12.2007-31.12.2007	
2007 YILI TOPLAMI	6,83
01.01.2008-31.01.2008	
01.02.2008-28.02.2008	
01.03.2008-31.03.2008	
01.04.2008-30.04.2008	
01.05.2008-31.05.2008	
01.06.2008-30.06.2008	
01.07.2008-31.07.2008	11,02
01.08.2008-31.08.2008	17,62
01.09.2008-30.09.2008	7,71
01.10.2008-31.10.2008	9,49
01.11.2008-30.11.2008	
01.12.2008-31.12.2008	
2008 YILI TOPLAMI	9,75
01.01.2009-31.01.2009	

01.02.2009-28.02.2009	
2009 YILI TOPLAMI	0,00

Tablodan, karpit üretim maliyetinde yaklaşık %7 ile %14 arasında paya sahip olan bu kalemin fiyatında da 2008 yılında 2007 yılına göre yaklaşık %42 oranında artış olduğu görülmektedir.

280 Son olarak karpit üretim maliyetinin yaklaşık %27 ile %42 arasında bir bölümünü oluşturan elektrik fiyatlarının incelenmesi gerekmektedir. Eti'den alınan bilgiler ve yeminli mali müşavir onaylı fatura örneklerinden, Eti'nin 1 Kwh için ödediği birim fiyatın 2007 yılında 9,81 kuruş iken 2008 yılında 14,13 kuruşa kadar yükseldiği görülmektedir.

Bu tespit ve açıklamalardan, Eti bakımından 2008 yılı elektrik fiyatlarının 2007 yılına göre yaklaşık %50 oranında artmış olduğu görülmektedir.

290 Yukarıda yer verilen açıklama ve tespitler, en kötümser bakış açısıyla dahi karpit maliyetinin en az %50'sini teşkil eden bu dört girdinin tamamının fiyatlarında ciddi bir artış olduğunu göstermektedir. Hal böyle iken, maliyetleri önemli oranlarda artmış olan bir teşebbüsün yapmış olduğu söz konusu zamların aşırı olarak kabul edilmesi zorlaşmaktadır. Üstelik, tek tek maliyet kalemlerinin yanında, karpitin nihai ortalama birim maliyetleri üzerinden yapılacak değerlendirmenin de benzer olduğu görülmektedir:

Tablo 7- Eti'nin Ortalama Aylık Karpit Fiyatları ve Ortalama Aylık Maliyetleri

SATIŞ DÖNEMİ	YURTİÇİ SATIŞ		
	ORT. MALİYET (TL)	ORT.FİYAT (TL)	Ortalama Birim Kar Oranı (%)
01.01.2007-31.01.2007	(....)	(.....)	(.....)
01.02.2007-28.02.2007	(....)	(.....)	(.....)
01.03.2007-31.03.2007	(....)	(.....)	(.....)
01.04.2007-30.04.2007	(....)	(.....)	(.....)
01.05.2007-31.05.2007	(....)	(.....)	(.....)
01.06.2007-30.06.2007	(....)	(.....)	(.....)
01.07.2007-31.07.2007	(....)	(.....)	(.....)
01.08.2007-31.08.2007	(....)	(.....)	(.....)
01.09.2007-30.09.2007	(....)	(.....)	(.....)
01.07.2008-31.07.2008	(....)	(.....)	(.....)
01.08.2008-31.08.2008	(....)	(.....)	(.....)
01.09.2008-30.09.2008	(....)	(.....)	(.....)
01.10.2008-31.10.2008	(....)	(.....)	(.....)

300 Yukarıda belirli aylar için verilmiş olan tablodan, değişik aylar itibarıyla ortalama birim maliyet ve ortalama fiyat arasındaki nisbi farkın, bir diğer deyişle söz konusu aylar itibarıyla gerçekleşen kar marjının genellikle %(...)’ler seviyesinde olduğu ve en yüksek %(...) seviyesinde gerçekleştiği görülmektedir. Tabloda dikkat çekici bir husus ise incelenen 13 aylık dönem içerisinde, aşırı fiyatlama yaptığı iddia edilen Eti'nin 2 ay için maliyetlerinin altında satış yapmış olmasıdır.

Yukarıda yer verilen tespit ve değerlendirmeler ışığında Eti tarafından uygulanan karpit fiyatlarının, aşırı fiyat olarak kabul edilemeyeceği sonucuna ulaşılmaktadır.

310

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve dosya kapsamına göre; başvuru konusu ile ilgili olarak Eti Elektrometalurji A.Ş.'nin 4054 sayılı Rekabetin korunması Hakkında Kanun'un 6. maddesini ihlal ettiğine ilişkin herhangi bir bulguya ulaşılamadığına, bu nedenle adı geçen teşebbüs hakkında aynı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına ve şikayetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.

320